

Praha 13. července 2026
Č. j.: MZP/2026/270/663
Sp. zn.: ZN/MZP/2026/270/137
Vyřizuje: Mgr. Dana Steklá
Tel.: 267 122 137
E-mail: Dana.Stekla@mzp.gov.cz

Odpověď k žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vážený pane,

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) obdrželo dne 25. 6. 2026 Vaši žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“). Konkrétně žádáte o poskytnutí následujících informací:

„...na základě zákona o svobodě informací č.106/1999 sb. bych chtěl, od svých zaměstnanců, znát odpovědi na tyto otázky (17), kdy stačí napsat jednotlivý bod a odpověď.“

Složení a zdravotní nezávadnost

- 1. Jaké látky jsou obsaženy v emisích letadel pohybujících se v naší vzdušné prostor nad výškou 8 000 metrů?*
- 2. Kdo a kdy provedl nezávislou analýzu srážkové vody, půdy a ovzduší v ČR na přítomnost stroncia, barya, oxidu hlinitého a nanočástic?*
- 3. Existuje studie prokazující, že dlouhodobá expozice těmto látkám je zdravotně nezávadná pro lidi, zvířata a ekosystémy?*
- 4. Kdo nese právní odpovědnost, pokud se prokáže zdravotní škoda?*
- 5. Jak je možné, že WHO a EFSA schvalují látky jako "bezpečné" bez dlouhodobých studií – stejně jako u vakcín mRNA, které byly označeny za "bezpečné a účinné" před dokončením klinických fází?*

Právní rámec a suverenita vzdušného prostoru

- 6. Kdo konkrétně povolil vstup zahraničních letadel do českého vzdušného prostoru za účelem rozprašování látek - ať už v rámci výzkumu, nebo operačního programu?*
- 7. Existuje mezivládní dohoda, na základě které probíhají tyto lety? Pokud ano, kde je veřejně dostupná?*
- 8. Proč nebyl parlament informován a proč o tom nehlasoval?*

9. Jak je tento postup slučitelný s článkem 1 Chicagské úmluvy o mezinárodním civilním letectví, která zaručuje každému státu úplnou a výlučnou suverenitu nad svým vzdušným prostorem?
10. Kdo v ČR zastupuje stát při jednáních o geoengineering programech na půdě OSN, WEF nebo EU?

Mezinárodní závazky a transparentnost

11. ČR ratifikovala konvenci ENMOD (1978), která zakazuje vojenské využití úpravy počasí. Jak vláda zajišťuje, že aktivity probíhající v našem vzdušném prostoru tuto konvenci neporušují?
12. Proč Africká skupina OSN na zasedání UNEA 2024 požadovala globální zákaz SRM - a jaký byl postoj české delegace?
13. Proč Tennessee jako první americký stát přijal zákon zakazující geoengineering na svém území - a proč se o tom v českých médiích nepsalo?

Vědecká integrita

14. Proč jsou vědci, kteří publikují výsledky analýz srážkové vody s nálezy stroncia, barya a hliníku, systematicky označováni za "konspiračními teoretiky" místo toho, aby jejich data byla veřejně přezkoumána?
15. Jaký je rozdíl mezi "kondenzační stopou" a stopou, která se po hodinách rozlévá do plošného oparu? Existuje oficiální vysvětlení tohoto jevu?
16. Mám v osobním vlastnictví e-mail z ČHMÚ, který potvrzuje, že kondenzační stopa se rozpouští do 40 minut, takže co to je na obloze, co se "rozpije" a drží se tam hodiny a zastiňuje to oblohu?
17. Kdo financuje výzkum, který prohlašuje geoengineering za bezpečný? Existuje střet zájmů?"

K výše uvedenému Vám sdělujeme následující:

Ad 1) Látky, které při spalování leteckého paliva vznikají a unikají do ovzduší, jsou determinovány složením paliva a průběhem procesu spalování. Mezi tyto látky patří především vodní pára, oxid uhličitý (CO₂), oxidy dusíku (NO_x), oxid uhelnatý (CO), nespálené uhlovodíky a velmi malé množství pevných částic.

Ad 2 a 3) V České republice probíhá dlouhodobý monitoring všech složek životního prostředí včetně ovzduší, vody a půdy, a to prostřednictvím různých odborných institucí, výzkumných ústavů a univerzit, mezi které patří mimo jiné Český hydrometeorologický ústav, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i., laboratoře státních podniků Povodí, Výzkumný ústav monitoringu a ochrany půdy, Česká geologická služba, Akademie věd České republiky aj. Tyto instituce v rámci svých programů sledují široké spektrum látek včetně kovů a aerosolů. O výsledcích monitorování daných složek životního prostředí jsou pravidelně zveřejňovány monitorovací zprávy.

Monitorovací zprávy o výsledcích hodnocení kvality ovzduší jsou dostupné na webové stránce Českého hydrometeorologického ústavu: <https://www.chmi.cz/o-chmu/publikace-a-vzdelavani/zpravy-a-datove-prehledy/rocenky-kvality-ovzduši>

Monitorovací zprávy o výsledcích hodnocení jakosti povrchových a podzemních vod jsou rovněž dostupné na webových stránkách Českého hydrometeorologického ústavu v hydrologické ročence zde: <https://www.chmi.cz/o-chmu/publikace-a-vzdelavani/zpravy-a-datove-prehledy/hydrologicka-rocenka>

Podrobnější informace o kvalitě půdy v rámci ČR lze nalézt na portálu SoilPass: <https://soilpass.vumop.cz/?core=account>

K otázce konkrétních chemických prvků (tazatelem zmiňované baryum, stroncium, hliník) uvádím, že tyto prvky se v prostředí běžně vyskytují přirozeně, například v půdě, vodě nebo v minerálech. Neexistuje uznávaná studie z ČR ani mezinárodní konsenzus, který by prokazoval, že jsou tyto chemické prvky plošně a záměrně rozprašovány z letadel. Z hlediska zdravotních dopadů uvádím, že toxicita těchto chemických prvků je známá a studovaná v rámci multidisciplinárního vědního oboru, kterým je toxikologie.

Vědecky podložená doporučení pro ochranu lidského zdraví před riziky z životního prostředí se zaměřením na klíčové složky životního prostředí (zejména na ovzduší, vodu, půdu a hluk) jsou vydávána zdravotnickými a environmentálními institucemi na mezinárodní a národní úrovni (např. Světovou zdravotnickou organizací (WHO), Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA), Ministerstvem zdravotnictví ČR, Ministerstvem životního prostředí ČR apod.). Tato doporučení a vědecké studie jsou vstupními daty pro legislativu ochrany životního prostředí ČR.

Ad 4) Obecně platí, že provozovatel (v kontextu dotazu tazatele např. „letecká společnost“) odpovídá za dodržování předpisů o emisích a bezpečnosti. Regulaci a dohled vykonávají národní úřady (v ČR např. Úřad pro civilní letectví) a mezinárodní instituce (např. ICAO – Mezinárodní organizace pro civilní letectví). Pokud by byla prokázána škoda způsobená konkrétním subjektem v důsledku porušení právních předpisů, odpovědnost by se posuzovala podle platného práva, a to buď v rovině občanskoprávní, nebo správní. V praxi ale platí, že současný letecký provoz je regulován a monitorován a neexistují žádné důkazy o nelegálním rozprašování látek, které by vedly ke vzniku takovéto odpovědnosti.

Ad 10) Českou republiku při mezinárodních jednáních o otázkách životního prostředí a klimatu (včetně případných témat týkajících se metod geoinženýringu) na půdě OSN, EU a dalších platform zastupují primárně delegace vedené zástupci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zahraničních věcí.

Ad 15) a 16) Kondenzační stopy za letadly (z angl. contrails neboli condensation trails) jsou běžným jevem, pozorovaným již od počátku leteckého provozu v dnešních standardních letových hladinách, přibližně mezi 8 až 12 kilometry nad hladinou moře. S růstem intenzity leteckého provozu roste i celkové množství kondenzačních stop, a tedy i frekvence jejich pozorování.

Kondenzační stopy mohou mít velmi rozmanitý vzhled a dobu trvání v závislosti na meteorologických podmínkách v oblasti letové hladiny.

Většina kondenzačních stop se skutečně rozplyne přibližně do 40 minut, avšak jejich trvání závisí na aktuálních podmínkách ve vysokých vrstvách atmosféry, zejména na teplotě, vlhkosti a proudění vzduchu. V situaci, kdy je ve výšce letu letadel velmi chladno a zároveň vysoká relativní vlhkost blíží se stavu nasycení vzduchu vodní párou, se tyto stopy nemusí rozptýlit, ale naopak mohou dále růst, postupně se rozšiřovat do podoby tenké cirrovité oblačnosti a přetrvávat i několik hodin, přičemž mohou pokrývat větší část oblohy.

Vznik kondenzačních stop je podrobně popsán například v meteorologickém online slovníku (viz <http://slovník.cmes.cz/fulltext/sledy%20kondenza%C4%8Dn%C3%AD>) nebo v infografice kolegů z Českého hydrometeorologického ústavu (viz <https://www.infoviz.cz/graphic.php?ID=172>). Další vyjádření ohledně zmiňovaného tématu z pohledu několika odborných institucí lze nalézt na tomto odkaze: https://www.mo.gov.cz/images/id_15001_16000/15635/011.pdf.

Ad 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 a 17) K těmto bodům vydalo ministerstvo rozhodnutí o odmítnutí žádosti pod č. j.: MZP/2026/270/780, které Vám bude doručeno prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb.

S pozdravem

Ing. Miroslava Čejková
ředitelka odboru podpory státní služby
podepsáno elektronicky